

28.08.2017

Asia/9

§ 763

Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaisesta soveltamisesta merikaapelihankkeessa

HEL 2017-007193 T 11 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaisesta soveltamisesta Eastern Light Finland I Oy:n merikaapelihankkeeseen seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginhallitus viittaa Helsingin kaupungin ympäristöpalvelujen ympäristönsuojeluviranomaisena 3.8.2017 antamaan lausuntoon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja toteaa, että tarvetta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tapauskohtaiseen soveltamiseen ei ole. Merikaapelin asianmukainen rakentaminen ja käyttö sekä näistä mahdollisesti aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset voidaan käsitellä hankkeen vesilupamenettelyssä sekä Helsingin kaupungin asemakaavoitettuja yleisiä alueita koskevassa pakollisessa sijoituslupa- ja rakennuslupamenettelyssä.

Hanke on Suomen dataliikenneyhteyksien kapasiteetin ja käyttövarmuuden kannalta merkittävä ja on hyvä, että merikaapelin rantautumispaikkoja on Helsingissä.

Lausuntopyynnön liitemateriaali ja sen valmistelu osoittavat, että nykyisessä esisuunnitteluvaiheessa jatkosuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarpeet on hyvin tunnistettu. Kaapelin rantautumispaikoista ja maalle sijoittuvista rakenteista todetaan liitemateriaalissa, että kaapelin rantautumispaikat on valittu teiden ja sähköverkon läheisyydestä siten, että haitallisia vaikutuksia suojelualueisiin ja merenpohjaan vältetään mahdollisimman paljon. Rantautumispaikkoihin, ei kuitenkaan suoraan rantaan, rakennetaan signaalinvahvistuslaitteille noin 40 m² suuruiset vakiorakenteiset kytkentäsuojat. Kaikki maalla sijaitsevat rakenteet käsitellään erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupaprosesseissa.

Hakemuksen mukaan hanke toteutetaan ympäristöä mahdollisimman vähän häiritsevillä työtavoilla. Rantautumiskohdat toteutetaan ns. suuntaporauksen avulla, mikä huolellisesti suunniteltuna on erityisesti Helsingin tiiviissä kaupunkirakenteessa edullinen toteutustapa.

28.08.2017

Helsingin kaupungin alueella merikaapelin suunnitellulla sijaintipaikalla sekä kaapelin rantautumispaikoilla Lauttasaaren Särkiniemessä ja Merisatamassa Helsingin kaupunki omistaa maa- ja vesialueen.

Molemmat rantautumispaikat ovat asemakaavoitettuja. Asemakaavassa on Merisatamassa kaapelin rantautumispaikaksi esitetyllä paikalla luonnonmukaisena säilytettävää ja hoidettavaa puistoaluetta. Käytännössä kyse on avokalliosta ja yleiselle jalankululle varatusta alueesta, jolla huoltoajo on sallittu. Asemakaavassa koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, jossa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita ja perinteiselle kesämajatoiminnalle osoitettuja alueita. Muinaismuistoalueilla on 1800-luvun puolustusvarustuksia ja tykkiasemia. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräysten mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on ensimmäisen luokan arvokasta kasvillisuuskohtetta.

Kaapelin rantautumispaikkoja ja maalle sijoituvia kaapeleita ja rakenteita suunniteltaessa on huomioitava Helsingin maankäytöllisestä suunnittelusta johtuvat rajoitteet. Merisatamassa on erityisiä toiminnallisia, virkistyksellisiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja ja esimerkiksi 40 m²:n suuruisen kytkentäsuojan sijoittaminen Merisatamaan tai Kaivopuiston alueelle vaatisi asemakaavan muutoksen. Särkiniemessä on toiminnallisten, virkistyksellisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi luontoarvoja, lailla suojeltuja muinaismuistoja ja perinteistä lomamajatoimintaa.

Helsingin kaupunki on jo aiemmin antanut suostumuksen rantautumis-kohtiin sijoittuville kaivoille ja niistä edelleen puisto- ja kaupunkirakenteeseen jatkuvien maakaapeleiden sijoittamiselle.

Jatkosuunnittelussa ja toteutusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Merisataman sijoitussuostumuksen arvokasta puistoaluetta koskevaan ehtoon, jonka mukaan puiden osalta on noudatettava 2,5 metrin suoja-alue. Sama suoja-aluevaatimus koskee Särkiniemen sijoituspaikkaa. Särkiniemen muinaismuistoaluetta koskee myös muinaismuistolain mukainen suojelu, josta poikkeamisesta päättää elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.08.2017

Asia/9

- 1 UUDELY:n lausuntopyyntö
- 2 Eastern Light Finland I Oy:n lausuntopyyntö Uudenmaan ympäristökeskuksesta YVA-menettelyn soveltamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Eastern Light Finland I Oy:n hakemuksen johdosta. Lausuntoa on pyydetty 10.8.2017 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 31.8.2017 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Eastern Light Finland I Oy on pyytänyt Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta 12.4.2017 päätöstä siitä, edellyttääkö yhtiön suunnittelema kuituoptyinen merenalainen kaapelihanke Suomen aluevesillä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tässä yksittäistapauksessa.

Hakemuksen mukaan Eastern Light AB on rakentamassa useita uusia kansainvälisiä kuituoptyisiä merikaapeleita televiestintään Itämeren alueella. Yhteydet eivät sisällä sähköä. Eastern Light on aloittamassa ensimmäisen rakennusvaiheen, johon sisältyy uuden kuituoptyisen merenalaisen kaapelin rakentaminen Ruotsin ja Suomen välillä.

Suunniteltu hanke sijoittuu Helsingin osalta Helsingin edustan merialueelle, sekä maissa Lauttasaaren ja Kaivopuiston alueille. Kaapeli asennetaan merenpohjaan ns. free-lay – tekniikalla eli kaapeli (ulkohalkaisija 27 mm) lasketaan vapaasti, sen sijaan että se kaivettaisiin merenpohjaan. Tällöin merenpohjaan kohdistuu vain vähäisiä vaikutuksia ja esimerkiksi laskemisen aiheuttama samennus jää minimaaliseksi.

28.08.2017

Asia/9

Lauttasaarella sijaitsevassa kaapelin rantautumiskohtassa on läheisyydessä luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi: Särkiniemen merenrantaniitty. Lisäksi koko Särkiniemi-Veijarivuorenniemi välinen merenrantaosuus on arvioitu Luontotietojärjestelmässä kasvillisuus- ja kasvistokohteena arvoluokkaan I. Vattuniemi on myös arvioitu arvoluokan II arvokkaaksi lintualueeksi, sekä Särkiniemen puiston osalta paikallisesti arvokkaaksi lepakkoalueeksi (arvoluokka III).

Easter Light Finland I Oy:n toimittaman kaapelin asentamisen ympäristövaikutuksia sekä niiden lieventämisestä kuvaavan asiakirjan mukaan kaapeli aiotaan sijoittaa maa-alueella suuntoporaustekniikalla porattavaan aukkoon. Poraus tehdään maalta käsin noin sadan metrin päästä tai kauempaa vesirajasta rannan alta kohti merta, kunnes vesisyvyys on 5 - 10 m. Tällöin rannoilla ei tehdä mitään kaivantoja ja herkimmillä alueilla lähempänä rantaa merikaapeli sijoitetaan useita metrejä pohjan alle, jolloin meren pohja pysyy koskemattomana.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunkiympäristön ympäristöpalveluiden lausunnot.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 UUDELY:n lausuntopyyntö
- 2 Eastern Light Finland I Oy:n lausuntopyyntö Uudenmaan ympäristökeskukselta YVA-menettelyn soveltamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 17.8.2017

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

HEL 2017-007193 T 11 01 01

Hanke on Suomen dataliikenneyhteyksien kapasiteetin ja käyttövarmuuden kannalta merkittävä. On hyvä, että merikaapelin rantautumispaikkoja on Helsingissä.

Lausuntopyynnön liitemateriaali ja sen valmistelu osoittavat, että nykyisessä esisuunnitteluvaiheessa jatkosuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarpeet on vesialueiden osalta hyvin tunnistettu. Kaapelin rantautumispaikoista ja maalle sijoittuvista rakenteista todetaan liitemateriaalissa, että kaapelin rantautumispaikat on valittu teiden ja sähköverkon läheisyydestä siten, että haitallisia vaikutuksia muun muassa suojelualueisiin ja merenpohjaan vältetään mahdollisimman paljon. Rantautumispaikkojen lähelle, ei kuitenkaan suoraan rantaan, rakennetaan signaalinvahvistuslaitteille noin 40 m²:n suuruiset vakiorakenteiset kytkentäsuojat. Hankkeen konsultilta saadun tiedon mukaan Helsinkiin ei tule kytkentäsuojia. Kaikki maalla sijaitsevat rakenteet käsitellään itsenäisesti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupaprosesseissa.

Hanke toteutetaan mahdollisimman vähän ympäristöä häiritsevillä työtavoilla. Rantautumiskohdat toteutetaan niin kutsutun suuntaporauksen avulla, mikä huolellisesti suunniteltuna on erityisesti Helsingin tiiviissä kaupunkirakenteessa edullinen toteutustapa.

Helsingin kaupungin alueella merikaapelin suunnitellulla sijaintipaikalla sekä kaapelin rantautumispaikoissa Lauttasaaren Särkiniemessä ja Merisatamassa Helsingin kaupunki on sekä vesialueen että maa-alueen omistaja.

Molemmat rantautumispaikat ovat asemakaavoitettuja, ja koko kaapelireitit varrella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002. Merisatamassa on asemakaavassa kaapelin rantautumisalueeksi esitetyllä paikalla luonnonmukaisena säilytettävää ja hoidettavaa puistoaluetta (VP, lu), käytännössä avokalliota ja yleiselle jalankululle varattua aluetta, jolla huoltoajo on sallittu. Koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita (sm), ja perinteiselle kesämajatoiminnalle osoitettuja alueita (m70). Muinaismuistoalueilla on 1800-luvun puolustusvarustuksia ja tykkiasemia. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräyksen mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on I luokan arvokasta kasvillisuuskohtetta.

28.08.2017

Asia/9

Kaapelin rantautumispaikkoja ja maalle sijoittuvia kaapeleita ja rakenteita suunniteltaessa on huomioitava Helsingin maankäytöllisestä suunnittelusta johtuvat rajoitteet. Merisatamassa on erityisiä toiminnallisia, virkistyksellisiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja ja esimerkiksi 40 m²:n suuruisen kytkentäsuojan sijoittaminen Merisataman tai Kaivopuiston alueelle on asemakaava-asia. Särkiniemessä on toiminnallisten, virkistyksellisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen lisäksi luontoarvoja, lailla suojeltuja muinaismuistoja ja perinteistä lomamajatoimintaa.

Rantautumiskohtiin sijoittuville kaivoille ja niistä edelleen puisto- ja kaupunkirakenteeseen jatkuvien maakaapeleiden sijoittamiselle on jo aiemmin myönnetty sijoitussuostumukset.

Jatkosuunnittelussa ja toteutusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota Merisataman sijoitussuostumuksen arvokasta puistoaluetta koskevaan ehtoon, jossa puiden osalta on noudatettava 2,5 metrin suojaaluetta. Samaa ehtoa tulee noudattaa myös Särkiniemessä, vaikka sitä ei lupaehtoisissa erikseen mainitakaan. Särkiniemenpuistoa koskevassa sijoitussuostumuksessa on jäänyt huomiotta alueella sijaitsevat muinaismuistoalueet, joille kaapelia ei voi ilman poikkeamispäätöstä sijoittaa. Niiden osalta myönnettyä sijoitussuostumusta on vielä muutettava ja neuvoteltava kaavasta poikkeamisen ehdoista asemakaavoituksen ja museoviranomaisten kanssa. Poikkeamisen muinaismuistolain mukaisesta suojelusta myöntää ELY-keskus. Vaihtoehtoisesti maankäyttö ja kaupunkirakenteessa on yhteistyövalmiudet etsiä paremmin soveltuva paikka.

Maankäytön yleissuunnittelun, asemakaavoituksen ja kaupunkitila- ja maisemasuunnittelun käsityksen mukaan tarvetta soveltaa hankkeeseen harkinnanvaraista hanke-yva -menettelyä ei ole, sillä merikaapelin asianmukainen rakentaminen ja käyttö sekä näistä aiheutuvat mahdollisesti haitalliset ympäristövaikutukset voidaan käsitellä vesilupamenettelyllä sekä Helsingin kaupungin asemakaavoitettuja yleisiä alueita koskevalla pakollisella sijoituslupa- ja rakennuslupamenettelyllä.

Hanke

Ruotsalaisen Eastern Light AB:n hankkeessa rakennettaisiin kuituoptinen merikaapeli välille Tukholma-Utö-Hanko-Helsinki-Kotka.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia pyytää Kaupunkiympäristön toimialan lausuntoa 3.8.2017 mennessä. (Lisäaikaa saatu 11.8.2017 saakka.)

Kaupunkiympäristön toimiala 2.8.2017

Lisätiedot

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.08.2017

Maija Lounamaa, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37258
maija.lounamaa(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Kirsti Rantanen, arkkitehti, puhelin: 310 37074
kirsti.rantanen(a)hel.fi
Mikko Reinikainen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37206
mikko.reinikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristönsuojelu 3.8.2017

HEL 2017-007193 T 11 01 01

Eastern Light Finland I Oy on pyytänyt Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta 12.4.2017 päätöstä siitä, edellyttääkö yhtiön suunnittelema kuituoptinen merenalainen kaapelihanke Suomen aluevesillä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä yksittäistapauksessa (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 468/1994, 4 §). Kaupunginhallitus on pyytänyt ympäristöpalveluilta lausuntoa 3.8.2017 mennessä.

Suunniteltu hanke sijoittuu Helsingin osalta Helsingin edustan merialueelle, sekä maissa Lauttasaaren ja Kaivopuiston alueille. Kaapeli asennetaan merenpohjaan ns. free-lay – tekniikalla eli kaapeli (ulkohalkaisija 27 mm) lasketaan vapaasti, sen sijaan että se kaivettaisiin merenpohjaan. Tällöin merenpohjaan kohdistuu vain vähäisiä vaikutuksia ja esimerkiksi laskemisen aiheuttama samennus jää minimaaliseksi.

Lauttasaarella sijaitsevassa kaapelin rantautumiskohdassa on läheisyydessä luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi: Särkiniemen merenrantaniitty. Lisäksi koko Särkiniemi-Veijarivuorenniemi välinen merenrantaosuus on arvioitu Luontotietojärjestelmässä kasvillisuus- ja kasvistokohteena arvoluokkaan I. Vattuniemi on myös arvioitu arvoluokan II arvokkaaksi lintualueeksi, sekä Särkiniemen puiston osalta paikallisesti arvokkaaksi lepakkoalueeksi (arvoluokka III).

Easter Light Finland I Oy:n toimittaman kaapelin asentamisen ympäristövaikutuksia sekä niiden lieventämisestä kuvaavan asiakirjan mukaan kaapeli aiotaan sijoittaa maa-alueella suuntoporaustekniikalla poratta-vaan aukkoon. Poraus tehdään maalta käsin noin sadan metrin päästä tai kauempaa vesirajasta rannan alta kohti merta, kunnes vesisyvyys on 5 - 10 m. Tällöin rannoilla ei tehdä mitään kaivantoja ja herkimmillä alueilla lähempänä rantaa merikaapeli sijoitetaan useita metrejä pohjan alle, jolloin meren pohja pysyy koskemattomana.

28.08.2017

Asia/9

Helsingin ympäristöpalveluiden käytössä olevien merellisten ympäristötietojen mukaan Helsingin merialueelle sijoittuvan kaapelin laskureitillä ei ole sellaisia luonnonarvoiltaan arvokkaita arvoja jotka vaarantuisivat hankkeen vuoksi. Maanpinnalla oleville luontoarvoille ei käsityksemme mukaan aiheudu kielteisiä vaikutuksia.

Koko kaapelin laskemiseen menee hakijan ilmoituksen mukaan aikaa noin viikko ja maalla suoritetaan porausta kohdekohtaisesti 2 – 3 päivää. Näin ollen Helsingin merialueelle kohdistuva ympäristövaikutus on kestoltaan lyhytaikainen ja maalle suoritettavien toimenpiteiden valvonta voidaan toteuttaa samanlaisten ilmoitus- ja lupamenettelyn kautta kuin muissakin vastaavan kokoluokan tapauksissa.

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelujen mukaan hanke ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä Helsingin alueen luontoon tai merenpohjaan kohdistuvien ympäristövaikutusten osalta.

Lisätiedot

Jari-Pekka Pääkkönen, johtava ympäristötutkija, puhelin: +358 9 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi